

מסורת הש"ס

(א) פסוקד.ד. (ג) ב"ק לנ.; (א) רש"ל מ"ו, ד) פסוק"מ ל"ג אף כל רשות. (ס) ב"ק לנ.; (ו) שם לנ.; (ו) פסוק ל.; (ח) רש"ל מ"ו, ט) (שבת נב: וי"ג); (י) רש"ל מ"ו, (כ) רש"ל מ"ו, (ל) רש"ל פס"ק, (מ) רש"ל נמי, (ס) רש"ל מ"ו,

והנהלת

תורה אור השלם
1. ואִשֶׁר יָבֵא אֶת רְעוּהוּ בַּיּוֹם לַחֲטֹב עֲצִים וַיִּדְרֹקָהּ יָדוֹ בַּגֶּזֶן לְכַרֵּת הָעֵץ וַיִּשָּׁל הַחֶרֶד מִן הָעֵץ וַיִּמָּצֵא אֶת רְעוּהוּ וְנָתַן הָאֵת הָעֵצִים הָאֵלֶּה וְהָיָה יוֹם הַדְּרֹם יוֹם הַיָּדָה לוֹ

2. ואִישׁ בֶּן לֹא יִהְיֶה לוֹ גָּאֵל וַיִּשְׁגָּה יָדוֹ וַיִּמָּצֵא בְּיָד גָּאֲלָתוֹ:

3. יִסֵּר בְּנֵי וַיִּנְחָךְ וַיִּתֵּן מַעֲדֵימִם לַנֶּפֶשׁ:

4. ואִישׁ אֲשֶׁר יִטְבֹּא וְלֹא יִתְחַסֵּא וַיִּבְרָתָהּ הַנֶּפֶשׁ וְהָיָה מִתּוֹךְ הַקֶּהֱלֵל בִּי אֶת מִקְדָּשׁ יְיָ טָמֵא מִי נִדָּה לֹא זָרַק עֲלָיו טָמֵא הָיָה:

והנהלת

גליון הש"ס

מתני' אם יש רשות לניזק. ע"י צ"ק דב לב פ"ב מור"ם דלא סגי: שם מה הי"ד. לעיל ז ע"ב: גמ' הבא פטניניה. ע"י סוטה דף מה ע"א:

לעזי רש"י

כלישרא"א (בלישט"א) גוש אדמה.

והנהלת

מוסף רש"י

ומצא. ומנלל את רעהו ומת. שהיה פניו מניו שם בשעה שהיהם זה הגרין חייב גלות. פרט לממציא את עצמו. לפטור זה מגלות (שורבין ז.). שלא ימכור ברחוק. לא ימכור שדה ומקום שיש לו כדי לגלות זו שח"א קרוב לו (שם ז.). מה השיגה ידו מהשטת. ודל"ז מעיקרה כשחכמה לא היתה קרא משנה. דכתיב כי ימנן לחקך ומכר מחמתו (שם ז.).

והנהלת

רבינו חננאל

יש אם למקרא סבירא ליה. אמר לך כתב למעלה לחטוב עצים וכתב למטה ונשל הברזל מן העץ מה העצים הכתובים למעלה העצים המתבקעין הן אף עץ הכתוב למטה מן העץ המתבקע. וחכ"א גולה מאי טעמא ונשל כתיב מכל מקום (ל) אמר רב פפא האי דשרא פיסא. פ"י טיט שיבש ונעשה כאבן לדיקלא ואתר תמרי ואול תמרי וקטול לרבי דמחייב בהתות בקעת חייב דתמרי

במקום בקעת עומדין לרבנן כח כחו הוא ופטור. אלא לרבי כח כחו היכי הוי. כגון דשרא פיסא ומחייב לגמא (ז) ואול דיגמא ומחייב לכבסא פירוש סנסני (של) תמרים (ז) ואתר תמרי ואול תמרי וקטול היינו כח כחו ופטור:
הזורק אבן ברשות הרבים והרג הא ודאי מויד הוא והאי דתנן גולה אוקימנא בסותר את כותלו. יירושלמי כגון שהיה כותול גוהה והיה סותרו לאשפה העשויה להיפנות בה בלילה ואינה עשויה להיפנות בה ביום ואיכא דמיקרי יתיב ומיפנה בה פושע לא היה דהא אינה עשויה להיפנות בה ביום אנוס נמי לא הוי דהא איכא דמיקרי ויתבי לפיכך גולה. ת"ר ומצא את רעהו פרט לממציא את עצמו מיכן א"ר אליעזר בן יעקב אם משיצאת האבן מידו הוציא הלה את ראשו וקיבלה פטור.

ואסיק. האי ומצא מידו הוה מעיקרא משמע דומיא דיער והאי דכתב ומצא כדי גאולתו מידי דלא הוה מעיקרא אלא

הא דרב ילחק צ"ר יוסף צסנהדרין צסמעמא קמיימא (דף ד.):

היינו. דקא דהר רבי ואמר ועוד למילפיה צגזירה שוה: פיסא.

רגב גוש עפר כלשינ"א צע"ז: ואמר סמרי. והשיר תמרים: צאנו

למחלוקס. דהיינו דומיא דמן העץ לרבי ככח כחו דמי ופטור שהרגב

היה כח ראשון ושירת התמרים היה כח שני קמ"ל שהרגב כגדון והתמרים כקיסם הניתן: לגרמא. הוא עץ

החרוץ שהתמרים תלוין אללו: ומחיה לכופסא. הוא אשכול התמרים

המקוצצים יחד: מתני' ר"א בן יעקב.

מפרש טעמא צגמרא: האב המכה אם צנו. להטותו לדרך

(ט) אחרת: ושלח צ"ד. המלכה ארבעים לחייב מלקות: גמ' ליפנות צה.

צני אדם לנצביתה: ואיכא דמיקרי

ויסיב. ליפנות ציוס: ומנלל. משמע

שהוא שם ומנללו נשירת נשל הברזל:

פרט לממציא עצמו. אחרי כן הוציא

הלה את ראשו וקבלה ה"ז פטור זרק את

האבן לחצרו והרג י"אם יש רשות לניזק

ליכנס לשם גולה ואם לאו אינו גולה

שנאמר י ואשר יבא את רעהו ביער מה

היער רשות לניזק ולמוזיק ליכנס לשם אף

כל רשות לניזק ולמוזיק להכנס לשם יצא

חצר בעל הבית שאין רשות לניזק (ו) (ולמוזיק)

ליכנס לשם אבא שאלו אומר מה חטבת

עצים רשות (ז) אף כל רשות יצא האב המכה

את בנו והרב הרודה את תלמידו ושליח

ב"ד: גמ' ילרה"ר מזיד הוא (י) אמר רב

שמואל בר יצחק בסותר את כותלו איבעי

ליה לעיוני בסותר את כותלו בלילה יבלילה

נמי איבעי ליה לעיוני הבסותר את כותלו

שכיחי בה רבים יפושע הוא אי לא שכיחי

בה רבים יאנוס הוא א"ר פפא ח"א צריבא אלא לאשפה העשויה ליפנות בה

בלילה ואין עשויה ליפנות בה ביום ואיכא דמקרי ויתבי פושע לא הוי דהא

אינה עשויה ליפנות בה ביום אונס נמי לא הוי דהא איכא דמקרי ויתבי:

רבי אליעזר בן יעקב אומר וכו': ת"ר יומצא פרט לממציא את עצמו במכאן

אמר רבי אליעזר בן יעקב אם משיצתה האבן מידו הוציא הלה את ראשו

וקבלה פטור למימרא דמצא מעיקרא משמע ורמיניה ²ומצא (י) פרט למצוי

ישלא ימכור ברחוק ויגאול בקרוב ברעה ויגאול ביפה אמר רבא (כ) (הכא

מענייניה דקרא והתם מענייניה דקרא התם מענייניה דקרא ומצא דומיא

²דוהשיגה ידו מה השיגה ידו מהשתא אף מצא נמי מהשתא הכא מענייניה

דקרא ומצא דומיא דיער מה יער מידי דאיתיה מעיקרא אף ומצא נמי

מידי דאיתיה מעיקרא: הזורק את האבן וכו': א"ל ההוא מרבנן לרבא

ממאי דמחטבת עצים דרשות דלמא מחטבת עצים דסוכה ומחטבת עצים

דמערכה ואפ"ה אמר רחמנא ליגלי א"ל כיון דאם מצא חטוב (י) (אינו חוטב)

לאו מצוה השתא נמי לאו מצוה איתיביה רבינא לרבא ²יצא האב המכה

את בנו והרב הרודה את תלמידו ושליח ב"ד לימא כיון דאילו גמיר לאו

מצוה השתא נמי לאו מצוה התם אע"ג דגמיר מצוה דכתיב יסר בנך

ויניחך ויתן מעדנים לנפשך (י) הדר אמר רבא לאו מילתא היא דאמרי

י ואשר יבא את רעהו ביער (י) (מה יער) דאי בעי עייל ואי בעי לא

עייל ואי סלקא דעתך מצוה מי סגיא דלא עייל אמר ליה רב אדא בר

אהבה לרבא כל היכא דכתיב אשר דאי בעי הוא אלא מעתה ⁴ואיש

אשר יטמא ולא יתחטא אי בעי מיטמא אי בעי לא מיטמא מת מצוה

דלא סגי דלא מיטמא הכי נמי דפטור שאני התם דאמר קרא

אלו הן הגולין פרק שני מכות

ח.

היינו דקאמר להו ועוד. פירוש משמע דמעיקרא ה"א טעמא

משום אס למסורת וכתר הכי קאמר ועוד כלומר אע"ג

דס"ל שאס למקרא מ"מ הכא איכא למשמע מגזירה שוה ותימנה

דמעיקרא נמי לא תלי טעמא צמסורת אלא משום דלא כתיב

מענו ואמר ה"ר יוסף צבור שור

דהיא היא וה"ק ובי נאמר ונשל

הצבול מענו דאי (י) כתיב כן אז הוי

מיושב לומר יש אס למקרא לקרות

ונשל דקרי וכדאמרי רבנן והלא

לא נאמר אלא מן העץ וא"כ אין

לשון המקרא דקריין ונשל מיושב

על זה אלא ודאי מן העץ מוכיח

דיש אס למסורת שהוא וינשל כמו

והשיל וזה הלשון מיושב על מן העץ

דמן העץ המתבקע (י) והשתא ניחא

הא דקאמר ועוד וכן (י) פירש

צסנהדרין גבי יראה יראה דמשמע

שפיר (י) מן המסורת דהיינו יראה

משום דפשטיה דקרא משמע דכתיב

צתריה את פני האדון וגו' א"כ משמע

יראה וזכורך פני האדון והיינו לפי

המסורת אבל לפי המקרא דקריין

יראה ה"ל לפני האדון:

מהו דתימא ככח כחו דמי. ולא

דמי לען המתבקע דהסת

נגע צמה צצידו צשעת התות העץ

אבל הכא שכבר ילא מידו צשעת

התות תמרים דמי שפיר לכח כחו

אימא לא לתייצי קמ"ל:

ח"א צריבא ח"א בו. פירוש דמהשתא

לא צריך לאוקומא צסותר

דהוא הדין צורק ממש:

באשפה העשויה וכו'. והשתא

מייני ציוס וצורק

לאשפה ולא צסותר כותלו וח"ת

ולינקוט צאינה עשויה ליפנות כלל

(י) וגם צלילה איכא דמקרי ויתיב

ודקדאמר השתא וי"ל דא"כ אנוס

הוא דלית ליה לאסוקי אדעמיה הוא

דמקרי ויתיב כיון שאינה עשויה

ליפנות כלל אבל השתא (י) צשועיה

ליפנות צלילה אית ליה לאסוקי גם

ציוס הוא דמקרי ויתיב: אף ע"ג

דגמיר מצוה קא עביד בו'. וח"ת

מ"מ קשה משלים צ"ד דכיון דאילו

לקה ככר לאו מלוה קא עביד וכו'

וי"ל דמ"מ איכא מלוה מתחילה מה

שאין כן צמטיצת עעים דסוכה (י) ואס

מנלל חטובות דאי שם חטיבת

מלוה מעולם שהרי לא נחטבו לכך

וליכא למימר נמי כיון דאילו לא

חטא לאו מלוה היא וכו' דההיא לאו

שליח צ"ד מיקרי ולא דמי לרבו

וחבידו דלעולם שמו (י) זה על צנו וזה על

תלמידו: (לעיל) ב"א איבה פרט

ח"שונא. תימנה אמאי ח"טטריך האי

קרא תיפוק ליה דכתיב צמשנה תורה

והוא לא שונא (י) וז"ע ושמא י"ל

דצמשנה תורה נחזרת ונשנית צצביל

דצר שנחחדש מיער והרצה פרשיות

יש צענין זה צמשנה תורה אבל לא קשה

מוללל ח"וי לו דצאלה מסעי דההוא

ח"טטריך למימר ח"פילו (י) לא ח"וי לו

טמא

ודחי רבא כיון דאי מצא עצים חטובים למערכה ולסוכה [אינו חוטב] חטבת עצים דהשתא לאו מצוה היא. ואקשינן

עליה אי הכי הני גמי תאב לבנו והרב לתלמידו כיון דאילו גמירי לאו מצוה קא עביד בהכאתא אף ברלא גמירי אינה

מצוה. ופרקינן הני אע"ג דגמירי מצוה קא עביד דכתב יסר בנך ויניחך וגו'. והדר אמר רבא לאו מילתא היא דאמרי

דאפילו חטבת מצוה היא ומשום דאי מצא חטובין לאו מצוה היא למחטב השתא נמי לאו מצוה קא עביד אלא חטבת

רשות היא מדכתב ואשר יבא את רעהו ביער ומשטמא ואשר אי בעי עייל אי בעי לא עייל מכלל דחטבת רשות היא אבל

חטבת מצוה מי סגי ליה דלא עייל. ואקשינן עליה והכתיב גבי טומאה אשר יטמא הכי נמי דטומאה דרשות היא אם

נטמא בטומאת מצוה כגון טומאת מת מצוה הכי נמי דפטור מחיטוי וטבילה. ומשני שאני התם דכתב עוד טומאתו בו

	עין משפט
גר מצוה	
	
יב א מיי פ"ו מהלכות רוחם הלכה טו סמג עשן עה: יג ב מיי שם ה"י וא: יד ג ד מיי שם הלכה ו: פז ה ו ז מיי שם ה"י ז: פז ח מיי שם הלכה ח: יז ט מיי שם ה"י ט [ופ"א מה"ל חובל ה"ל י"ט]: יה י מיי פ"יא מה"ל שמעין הלכה ח סמג לאוזן ערה: יב ב מיי פ"ה מהלכות רוחם הלכה ה ו סמג עשן עה:	

והנהלת

הגהות הב"ח

(א) גמ' הכא מענייניה דקרא. י"ב עיין צסנהדרין דף פא תנאס': (ב) רש"י ד"ה האב וכו' לדרך האמת הס"ד: (ג) ד"ה אפא פרט וכו' פרט למלי לפדות אס חרפה וכו' להחזירה לו הס"ד: (ד) תוס' ד"ה היינו וכו' דלא הוה כתיב כן אלו: (ה) בא"ד המתבקע קאמר והשתא ניחא וכו' דמשמע שפיר דיש אס למסורת דהיינו יראה משום דפשטיה דקרא משמע הכי דכתיב וכו' משמע יראה וזכורך את המקרא דאילו וכו' לפי המקרא דקריין יראה ה"ל: (ו) ד"ה לאשפה וכו' ליפנות כלל גם צלילה ואיכא דמקרי: (ז) בא"ד אבל השתא דעשויה: (ח) ד"ה אפי"ג דגמיר וכו' דאם מנלל: (ט) בא"ד שמו עצלו זה על גמי: (י) ד"ה בלא ח"פה וכו' לא שונא לו וז"ע וכו' שנחחדש בה מיער: (כ) בא"ד ח"טטריך למימר ח"פילו ולא ח"וי לו דבצמשנה תורה כתיב נמי כי לא שונא הוא לו משום פרשה צשננית כ"ל. ועל תפיות ח"פילו ולא ח"וי לו י"ב פ"י שונא ברע ח"וי לו לאו קרא היה ח"מיא שונא דוקא ח"ט גולה ח"טטריך ולא ח"וי לו לח"רוי דלף ח"ט ח"וי לו הלכך גולה אבל ח"וי ח"ט גולה ואין להקשות השתא דכתיב ולא ח"וי לו למא לי בלא ח"פה השתא ח"וי ח"ט גולה כל שכן שונא ד"ל [והשאר חסרן]: (ל) בא"ד משום פרשה צשננית. י"ב פ"י תרתי קראי כסודי צמ"ת לא שונא לו ולא ח"טטריכו בלא משום פרשה צשננית [והשאר חסרן]:

והנהלת

רבינו חננאל (המשך)
השתא אידומין ליה דומיא דהשיגה ידו: הזורק אבן לחצרו והרג אם יש רשות לניזק ליכנס לשם גולה כו'. אבא שאול אומר מה חטבת עצים רשות אף כל רשות יצא האב המכה בנו והרב הרודה את תלמידו ושליח ב"ד. ומקשו עליה וממאי דהאי דכתב לחטוב עצים דרשות הן דלמא חטבת עצים למערכה או עצים לעשות סוכה דאידון מצוה ואפילו הכי גולה.

^[1] כלומר ח"פילו אס טעמא נשל ולא על ידי העץ: (ב) גמלא. כ"ה ג"כ גרסתה הערוך ערך גדם: (ג) וכו' הערוך ערך כנס: